

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Pestitsiidijääkide proovide võtmine ja analüüsimine toidus ja söödas, uus määrus

Sille Vahter
toiduohutuse osakond

Pestitsiidijääkide proovide võtmine ja analüüsimine toidus ja söödas, uus määrus

- Uus määrus kehtestab proovivõtu ja analüüsimise meetodid ja tulemuste tõlgendamise pestitsiidijääkide ametlikuks kontrolliks toidus ja söödas.
- Tühistatakse direktiiv 2002/63/EÜ
- Tühistatakse Põllumajandusministri määrus nr 99 „Proovide võtmise meetodid taimekaitsevahendite jääkide sisalduse määramiseks toidus“
- Uus määrus hõlmab täiendavaid kategooriaid, nt mesi ja mesindustooted; kahepaiksed ja roomajad; metsloomad; kala, kalatooted ja kõik muud mere- ja mageveetooted.
- Selgitatakse kõrge väärtusega toodete, suuremõõtmeliste toodete, teatud töödeldud toodete ja toidulisandite proovivõtunõudeid.

Pestitsiidijääkide proovide võtmine ja analüüsimine toidus ja söödas, uus määrus

Söödaproovide võtmisel ja analüüsimiseks ette valmistamisel (pestitsiidijäägid) lähtutakse määrusest (EÜ) nr 152/2009.

Uus määrus kehtestab:

- toiduproovide proovivõtu meetodid ja proovide ettevalmistamise;
- toidu- ja söödaproovide laborianalüüside meetodid, mõõtemääramatuse ja analüütiliste tulemuste tõlgendamise.

Nõuded proovivõtjale

Pestitsiidijääkide proovid toidus ja söödas võtab proovivõtu ametnik, kelle määrab pädev asutus:

- vastutab proovivõtu protseduuride täitmise eest, sh proovide ettevalmistus, pakkimine ja saatmine;
- koostab proovi dokumendid;
- võtab ettevaatusabinõusid proovide saastumise vältimiseks;
- võtab proovid eraldi igast partiist või alampartiist;
- Juhul, kui saadeti koosneb rohkem kui ühest partiist, vaatleb igat partiid eraldi ja otsustab, mis lisatakse proovi.

Kui partii mõõtmed ei ole selgelt määratletud, siis võib võtta aluseks füüsilise barjääri, nt vagun, veoauto või merekonteiner.

Kasvatajate juures võetakse proovid nn farmi väravas, st toodetest, mis on valmis turule viimiseks.

Proovivõtu protseduur toiduproovide võtmiseks

- Vajadusel võib suuremad partiid jagada alampartiideks, et tagada proovide esindatavus (kui on füüsiliselt eraldatav).
- Iga puuvili, köögivili või kobar (nt viinamarjad) moodustab ühiku, v.a kui on tegemist väga väikeste viljadega.
- Pakendatud toodetel moodustab üks pakend ühiku.
- Suurte toodete korral kasutatakse ühiku saamiseks proovivõtu vahendit.
- Osaproovid peavad tagama piisava koguse materjali laboriproovi jaoks.
- Täpsemad proovivõtu nõuded on toodud määruse lisas olevates tabelites, sh nõutud osaproovide arv.

Proovivõtu protseduur toiduproovide võtmiseks

- Proovide ettevalmistamine, pakkimine ja laborisse saatmine.
- Kordusproovi võtmine.
- Nõuded proovivõtu protokollile.
- Analüütilise proovi ettevalmistus laboris.
- Analüütilise portsjoni ettevalmistus ja säilitamine laboris.
- Vooskeemid (liha ja linnuliha proovide võtmine, muude toodete proovide võtmine, proovide võtmise ja analüüsimise protsess).

Analüüsimeetodid, mõõtemääramatus ja tulemuste tõlgendamine

- Analüüsimeetodid peavad olema valideeritud iga toimeaine ja toote kombinatsiooni grupi jaoks ja toetatud kvaliteedikontrolli andmetega.
- Analüüsitulemused raporteeritakse koos mõõtemääramatusega.
- Saadud analüüsitulemus esindab kogu tootepartiid, millest proov võeti.
- Piirnormi ületamiste kontrollimisel rakendavad ametlikud laborid ja pädevad asutused 50% mõõtemääramatust, v.a vasel rakendatakse 20% mõõtemääramatust.
- Labor peab tõendama, et labori enda mõõtemääramatus on võrdne või madalam kui 50%.
- Juhul, kui tuvastatud sisaldus proovis ületab akuutset doosi, võib pädev asutus ettevaatusmeetmena rakendada labori enda madalamat mõõtemääramatust.

Analüüsimeetodid, mõõtemääramatus ja tulemuste tõlgendamine

- Tulemus loetakse vastavaks, kui mõõtemääramatust arvestades ei ole piirnorm ületatud ja mittevastavaks, kui mõõtemääramatust arvestades on piirnorm ületatud.
- Proovivõtu ametnik määrab kindlaks partii, millest proov võeti ja mis võib erineda toidukäitleja partiist. Proov võib olla võetud ühest partiist või partiide grupist, mis jagavad samasid omadusi (tootmise aeg, päritolu, kirjeldus jm).
- Kui üks partii, mis on osa partiide grupist, on osutunud mittevastavaks, siis sarnased partiid on samuti kahtlusalused.

Määruse jõustumine

- Määrus jõustub 1. jaanuaril 2027

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM